CHRISTINE STIX-HACKL
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2005. szeptember 13. [1]

I – Bevezetés

1. Ez a fellebbezési eljárás az Elsőfokú Bíróság gyakorlatának lényeges eljárásjogi kérdését érinti, mégpedig hogy az Elsőfokú Bíróság milyen feltételek esetén utasíthatja el a keresetet nyilvánvaló elfogadhatatlanságra hivatkozva. Az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata (a továbbiakban: eljárási szabályzat) 111. cikke eljárási feltételeinek értelmezéséről van tehát szó.

2. A jelen eljárás tárgya a Bizottság azon határozatának megsemmisítésére irányuló keresetre vonatkozó elsőfokú bírósági végzés felülvizsgálata, amely határozattal a Bizottság egy kutatóintézettel kötött szerződést.

1 – Eredeti nyelv: német.

II – Jogi háttér

3. Az eljárási szabályzatnak az eljárás szempontjából irányadó időpontban alkalmazandó változata 111. cikkében így rendelkezik:

„Ha az Elsőfokú Bíróságnak nyilvánvalóan nincs hatásköre a kereset elbírálására, illetve ha a kereset nyilvánvalóan elfogadhatatlan, vagy jogilag nyilvánvalóan megalapozatlan, az Elsőfokú Bíróság a főtanácsnok meghallgatását követően – az eljárás folytatása nélkül – indokolt végzéssel határozhat az ügyben."

4. Az eljárási szabályzat 64. cikke többek között a következőket írja elő:

„1. §

A pervezető intézkedések célja annak biztosítása, hogy az ügyek előkészítése, az eljárások lefolytatása és a jogviták rendezése a

lehető legjobb feltételek mellett történjék. A pervezető intézkedéseket a főtanácsnok meghallgatását követően az Elsőfokú Bíróság rendeli el.

2. §

A pervezető intézkedések célja különösen:

a) az írásbeli és a szóbeli szakasz szabályszerű lefolyásának biztosítása és a bizonyításfelvétel megkönnyítése;

b) azoknak a kérdéseknek a meghatározása, amelyeknél a feleknek ki kell egészíteniük érvelésüket, vagy amelyek bizonyításfelvételt igényelnek;

c) a felek kérelmei terjedelmének, jogalapjainak és érveinek pontosítása, valamint a közöttük lévő vitás kérdések tisztázása;

d) a jogvita egyezség útján történő rendezésének előmozdítása.

3. §

Pervezető intézkedések különösen a következők:

a) kérdések feltevése a feleknek;

b) a felek felhívása, hogy a jogvita bizonyos vonatkozásairól írásban vagy szóban nyilatkozzanak;

c) tájékoztatás vagy adatok kérése a felektől vagy harmadik személyektől;

d) az üggyel kapcsolatos dokumentumok vagy egyéb iratok benyújtására történő felhívás;

e) a felek meghatalmazottjainak, illetve személyesen a feleknek az ülésekre történő idézése.

4. §

Pervezető intézkedések meghozatalát vagy módosítását – az eljárás bármely szakaszában – bármely fél indítványozhatja. Ebben az esetben az intézkedések elrendelése előtt a többi felet meg kell hallgatni.

Ha az eljárás körülményei megkövetelik, a hivatalvezető tájékoztatja a feleket az Elsőfokú Bíróság által tervezett intézkedésekről, és lehetőséget biztosít számukra, hogy írásban vagy szóban észrevételeket tegyenek.

[...]"

III – Tényállás

5. Az Asian Institute of Technology (a továbbiakban: AIT) technológiai oktató és kutató nonprofit szervezet, thaiföldi székhellyel. A Center for Energy-Environment Research and Development (a továbbiakban: CEERD) 2001-ig az AIT jogi személyiség nélküli szolgálata volt. Vezetője (igazgatója) 2001. december 31-ig Thierry Lefèvre volt.

6. A „Vállalatok közötti Asia-Invest kapcsolatok" program keretében a Bizottság 2001. április 10-én közzétette ajánlatkérését (EUROPEAID/11244/C/G).

7. A CEERD 2001. november 19-én T. Lefèvre mint igazgató által aláírt ajánlatot nyújtott be.

8. A Bizottság az ajánlat megfelelő vizsgálata után úgy határozott, hogy szerződést köt a CEERD-del. 2002. február 27-én a szerződést T. Lefèvre a CEERD igazgatói minőségében írta alá. 27 481,88 eurós előleg került átutalásra a Foundation for International Human Resource Development (a továbbiakban: FIHRD) Thai Farmers Banknál lévő számlájára.

9. 2002. július 17-én az AIT ügyvédje levelet intézett a Bizottsághoz (a EuropeAid Hivatalhoz), melyben felvilágosítást kért a „Facilitating the Dissemination of European Clean Technologies in Thailand" (Tiszta európai technológiák thaiföldi terjesztésének előmozdítása) elnevezésű projektről. Ebben a levélben arra hívta fel a figyelmet az AIT ügyvédje, hogy a CEERD csak az AIT egyik – jogi személyiség nélküli – szolgálata. Ezenkívül T. Lefèvre 2001. december 31-től már nem igazgató.

10. Erre a levélre adott válaszként E. W. Müller, a Bizottság Együttműködési Hivatalának (EuropeAid) igazgatója 2002. július 21-én a következő levelet intézte az AIT ügyvédjéhez:

„Kérésére a következő felvilágosítást adom Önnek:

– a fent említett szerződést egyrészt a EuropeAid részéről jómagam és Eich

2002. február 22-én, másrészt Thierry Lefèvre professzor, a Center for Energy-Environment Research and Development igazgatója 2002. február 27-én írta alá;

– a projekt összértéke mintegy 68 704,70 [euró], amelyből 34 352,35 euró összeget az Európai Bizottság által ehhez a projekthez nyújtott támogatás képez;

– a közösségi támogatás 80%-a, azaz 27 481,88 [euró] előlegként kifizetésre került. A maradék, azaz 6 870,47 [euró] akkor kerül kifizetésre, ha a projekt befejeződött;

– a projekt végrehajtásának időtartama tizenöt hónap, és 2003. május 28-án fejeződik be;

– e levél melléklete felvilágosítást ad Önnek az összeg hollétéről;

– a szerződés az Asia-Invest programra vonatkozó, a fent említettel azonos tárgyi megjelöléssel rendelkező ajánlatkérésnek az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* 2001. április 10-én való közzétételét követően került megkötésre;

– a szerződések engedélyezése egy vizsgálóbizottságon belüli tanácskozás eredménye, és a szerződéseket ezt követően a szerződéskötő hatóságnak, tehát az Európai Bizottságnak kell jóváhagyni."

IV – Az Elsőfokú Bíróság előtti eljárás és a megtámadott végzés

11. 2002. szeptember 23-án az AIT megsemmisítés iránti keresetet nyújtott be az Elsőfokú Bírósághoz a Bizottság 2000. július 4-i határozata ellen, amely a T. Lefèvre-rel, a CEERD/FIHRD igazgatójával való szerződéskötésre vonatkozott (T-287/02. sz. ügy). Az AIT emellett megsemmisítés iránti keresetet nyújtott be az Elsőfokú Bírósághoz a Bizottság 2002. február 22-i határozata ellen, amely a CEERD-del kötött szerződésre vonatkozott (T-288/02. sz. ügy).

12. 2002. december 20-án a Bizottság benyújtotta ellenkérelmét, amelyben többek között az ügyek egyesítését kérte. Az AIT ezt ellenezte.

13. A Bizottság továbbá ellenkérelmében a T-288/02. sz. ügyben kifogást emelt a kereset elfogadhatatlanságára vonatkozóan, és azt azzal indokolta, hogy a szerződés nem érinti

közvetlenül és személyében az AIT-t, és a Bizottság határozata nem olyan intézkedés, amely hátrányosan érintené az AIT-t.

14. A T-288/02. sz. ügyben az eljárás folyamán az Elsőfokú Bíróság bizonyos iratok benyújtására hívta fel a Bizottságot. Ennek a Bizottság 2003. július 22-én eleget tett, amelyet követően az Elsőfokú Bíróság felhívta az AIT-t, hogy nyilatkozzon az elfogadhatatlansági kifogásról. Ennek az AIT határidőben eleget tett.

15. 2003. június 25-i végzésében az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 113. és 114. cikkének megfelelően a T-287/02. sz. ügyben a keresetet, mint elfogadhatatlant, elutasította.

16. 2003. október 15-i végzésében az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 111. cikkének megfelelően a T-288/02. sz. ügyben a keresetet, mint nyilvánvalóan elfogadhatatlant, elutasította.

17. Az Elsőfokú Bíróság eljárását azzal indokolta, hogy a felek írásbeli észrevételei alapján kellően tájékozódott, és ezért nem nyitotta meg a szóbeli szakaszt.

18. Az Elsőfokú Bíróság ekkor az állandó ítélkezési gyakorlatra támaszkodott, amely szerint az EK 230. cikk negyedik bekezdése értelmében természetes vagy jogi személy csak azokat a jogi aktusokat támadhatja meg, amelyek érdekeinek – jogi helyzetének érezhető megváltoztatásával történő – befolyásolására alkalmas kötelező joghatással járhatnak.

19. Az Elsőfokú Bíróság véleménye szerint az iratokból kitűnik, hogy a Bizottság a határozatot azon körülmény teljes tudatában hozta meg, hogy a szerződési partner nem az AIT, és hogy a CEERD, csakúgy mint igazgatója, már nem kötődik az AIT-hez.

20. A 2001. november 19-i ajánlat, különösen annak II. része kifejezetten utal arra, hogy a CEERD az FIHRD-hez került, valamint arra, hogy T. Lefèvre már nem áll az AIT alkalmazásában. A Bizottság határozatának tehát sem tévedés, sem tudatos megtévesztés nem képezte alapját.

21. A határozat címzettje ezért a CEERD/FIHRD, és nem az AIT. A szerződés az AIT számára nem keletkeztet kötelezettségeket, és jogokat sem biztosít számára. A határozat tehát nem érinti az AIT-t. Az AIT ezért nem állíthatja, hogy a megtámadott határozat olyan jogi aktus lenne, amely érdekeinek – jogi helyzetének érezhető megváltoztatásával történő – befolyásolására alkalmas kötelező joghatással jár.

22. A fentiekből következően az Elsőfokú Bíróság a keresetet, mint nyilvánvalóan elfogadhatatlant, elutasította.

V – A fellebbezés: kérelmek és jogalapok

23. 2003. december 22-én az AIT fellebbezést nyújtott be az Európai Közösségek Elsőfokú Bíróságának (ötödik tanács) a T-288/02. sz., AIT kontra Bizottság ügyben 2003. október 15-én hozott végzése ellen.

24. Az AIT azt kéri, hogy a Bíróság

– helyezze hatályon kívül az Elsőfokú Bíróság 2003. október 15-én hozott, megtámadott végzését;

– határozathozatalra utalja vissza az ügyet az Elsőfokú Bírósághoz;

– ennek hiányában nyissa meg a szóbeli szakaszt;

– semmisítse meg a Bizottság 2002. február 22-i vagy 27-i határozatát, amely az önmagát a Center for Energy-Environment Research and Development igazgatójának nevező T. Lefèvre-rel való kutatási szerződés megkötésére vonatkozott.

25. A végzés hatályon kívül helyezését illetően az AIT fellebbezését alapvetően három jogalapra alapozza. Az AIT először is eljárási hibákat kifogásol, mert az Elsőfokú Bíróság, mint nyilvánvalóan elfogadhatatlant, elutasította a keresetet. Az AIT másodszor mérlegelési hibára hivatkozik az elfogadhatósági vizsgálat kapcsán, az EK 230. cikk negyedik bekezdésére tekintettel. Az AIT harmadszor, másodlagosan, az európai Alapjogi Chartából származó jogainak megsértésére hivatkozik.

VI – A végzés hatályon kívül helyezésére irányuló kérelemről

A – *Az első jogalap*

1. A felek érvei

a) Az AIT

26. Az AIT a megtámadott végzés hatályon kívül helyezésére irányuló kérelem megalapozása érdekében három jogalapra hivatkozik.

27. Először is az AIT fellebbezését eljárási hibákra alapozza. Az Elsőfokú Bíróság az AIT keresetét a T-288/02. sz. ügyben, mint nyilvánvalóan elfogadhatatlant, eljárási szabályzatának 111. cikkére támaszkodva utasította el. Nyilvánvaló elfogadhatatlanságra csak az eljárás kezdetekor lehet hivatkozni, és az semmiképpen sem adódhat további bizonyításfelvételből. Ha azonban a kereset nem nyilvánvalóan elfogadhatatlan, és az elfogadhatatlanságot csupán a bizonyításfelvételt követően állapítják meg, akkor az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzatának 113. cikke vonatkozik rá, és nem a 111. cikk. A nem nyilvánvaló elfogadhatatlanság esetén biztosított, hogy a szóbeli szakasz elmaradása – az eljárási szabályzat 111. cikkével ellentétben, amelynek értelmében ez automatikusan elmarad – az Elsőfokú Bíróság mérlegelésétől függ. Az Elsőfokú Bíróság a jelen ügyben a nyilvánvaló elfogadhatatlanságot túlnyomórészt egy további bizonyításfelvétel eredményeitől tette függővé, és így megfosztotta a felperest a nyilvános meghallgatáshoz való jogától.

b) A Bizottság

28. A Bizottság az első jogalapot nem tartja megalapozottnak. Különösen arra hivatkozik, hogy az elfogadhatatlansági kifogást ellenkérelmében tette. Egyébként az AIT a benyújtott iratokhoz hosszú fejtegetéseket fűzött válaszában. Ezenkívül a kereset elfogadhatatlansága nem a 2003 júliusában a Bizottság által benyújtott iratokból, hanem az ellenkérelemből és az ahhoz mellékelt dokumentumokból következik.

2. Értékelés

29. Az eljárási szabályzat 111. cikkének jogszerű alkalmazásának kérdésére vonatkozó első jogalap értékelésének keretében ezen rendelkezés értelmére elsősorban szövegéből kell következtetnünk.

30. A középpontban a „nyilvánvaló" szó jelentése áll. Az elfogadhatatlanság e pontosabb meghatározása kétféleképpen értelmezhető. Először is a formális felfogásból kiindulva úgy lenne értelmezhető, hogy azt jelenti, hogy az elfogadhatatlanság egyértelműen fennáll, és hogy talán már első ránézésre is megvalósul. Másrészt – és ezt támasztják alá egyes más nyelvi változatok is – a „nyilvánvaló" szót úgy is lehet értelmezni, mint rendkívül súlyos vagy komoly. A rendelkezés ezen túlmenően anyagi felfogást is követhet, abban az értelemben, hogy a világos, kétségtől mentes ügyekre terjed ki.

31. Mivel az eljárási szabályzat 111. cikke mindkét felfogás szerint értelmezhető, második lépésben e rendelkezés megalkotásának történeti folyamatát kell megvizsgálni.

32. A történeti fejlődés felvázolása érdekében az Elsőfokú Bíróság megalakítása előtti időszakra kell visszamennünk. Már az Első-

fokú Bíróság első, 1991-es eljárási szabályzata is lényegében ugyanígy megfogalmazott rendelkezést tartalmazott. Ez tartalmilag az Európai Közösségek Bírósága (a továbbiakban: Bíróság) 1991-es eljárási szabályzata 92. cikke 1. §-ának felelt meg. [2]

33. Mivel a jelen eljárás tárgyát képező rendelkezést a Bíróság eljárási szabályzata 92. cikkének 1. §-ával párhuzamosan alakították ki, tanácsos felidézni a megelőzően érvényes változat szövegét, azaz az úgynevezett „Európai Közösségek Bírósága eljárási szabályzatának – 1979. szeptember 12-i [3] – módosításaiban" [4] szereplő, megelőzően érvényben lévő közös rendelkezést:

„Ha a Bíróságnak nyilvánvalóan nincs hatásköre a 38. cikk 1. §-a alapján hozzá benyújtott kereset elbírálására, akkor e keresetet indokolt végzéssel elfogadhatatlannak nyilváníthatja. Ezt a határozatot már azelőtt meg lehet hozni, hogy a keresetlevelet kézbesítik az ellenérdekű félnek."

34. Ebből a rendelkezésből világosan következik, hogy az elfogadhatatlanságról végzéssel hozott határozat, abban az esetben is, ha az nyilvánvaló, csak jogosultság, nem kötelezettség. A rendelkezésből arra is következtetni lehet, hogy ilyen határozatot igen korai szakaszban is lehet hozni. Erre vonatkozó kötelezettség azonban nem állt fenn.

35. A Bíróság, valamint az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzatának későbbi változatai ezt az alapgondolatot követték, de általánosabb megfogalmazást választottak. Lehetővé teszik az eljárás folytatása nélküli határozathozatalt.

36. Az eljárási szabályzatok – sem az eredeti, sem az itt alkalmazandó változatukban – nem tartalmaznak pontosabb szabályozást arra az eljárási szakaszra vonatkozóan, amelynek során a nyilvánvaló elfogadhatatlanságra vonatkozó végzés hozható.

37. A szövegből, csakúgy mint a megalkotás történeti folyamatából, látható, hogy a határozathozatal az eljárás egy korábbi szakaszában való lehetővé tétele és a végzéssel való határozathozatal lehetősége az eljárás meggyorsítását szolgálja. Ilyen esetekben le lehet mondani a rendes eljárásról, és rövidített eljárást lehet igénybe venni. Erre való kötelezettség azonban nem áll fenn.

2 – Az 1991-es eredeti változat (Az Európai Közösségek Bírósága eljárási szabályzatának 1991. május 15-i módosításai, HL L 176., 1. o.) 92. cikkének 1. §-a így szólt:
„Ha a Bíróságnak nyilvánvalóan nincs hatásköre a kereset elbírálására, vagy ha a kereset nyilvánvalóan elfogadhatatlan, a Bíróság a főtanácsnok meghallgatását követően – az eljárás folytatása nélkül – indokolt végzéssel határozhat az ügyben."

3 – HL 1979. L 238., 1. o.

4 – Ez lépett az Európai Közösségek Bírósága 1959-es Eljárási Szabályzatának (HL 1959. 18., 349. o.) helyébe.

38. Az eljárási szabályzatból azonban olyan további feltételek nem vezethetők le, amelyek teljesítése esetén a 111. cikk alapján lehetne végzést hozni.

39. A Bíróság eddigi ítélkezési gyakorlata ugyan nem szolgál kifejezett precedensekkel, de levezethetők az eljárási szabályzat 111. cikkének értelmezésére vonatkozó utalások.

40. A Bíróságnak az – egyébként a nyilvánvaló megalapozatlanságról szóló – Alexopoulou kontra Bizottság ügy fellebbezési eljárása folyamán hozott ítéletéből azonban levezethető az arra vonatkozó erőteljes utalás, hogy a Bíróság az anyagi felfogást követi. [5]

41. A Bíróság számára ugyanis a nyilvánvaló jelleg szempontjából a meghatározó a megelőző ítélkezési gyakorlattól való eltérés mértéke volt. Ezt az alapgondolatot azonban, amit ugyan a megalapozatlanság kapcsán fejtettek ki, az elfogadhatatlanságra is alkalmazhatjuk. Ez azt jelentené, hogy a közösségi jog által megkövetelt feltételektől való eltérés mértéke lenne a meghatározó.

5 – A C-155/98. P. sz., Alexopoulou kontra Bizottság ügyben 1999. július 1-jén hozott ítélet (EBHT 1999., I-4069. o.) 13. pontja.

42. Azt, hogy a Bíróság az elfogadhatatlanság tekintetében is inkább az anyagi felfogás felé hajlik, az Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi ügy is mutatja.

43. Ebben a fellebbezési eljárásban a Bíróság ugyan nem azt vizsgálta, hogy az Elsőfokú Bíróság melyik időpontban hozta az eljárási szabályzat 111. cikkére alapított végzését, hanem hogy betartották-e azt az ebben a rendelkezésben szabályozott feltételt, hogy a főtanácsnokot meg kell hallgatni. [6]

44. Amint azonban azt az Elsőfokú Bíróság előtti vonatkozó eljárás mutatja [7], az Elsőfokú Bíróság csak akkor határozott az eljárási szabályzat 111. cikke szerinti végzéssel, miután felvilágosításra vonatkozó felhívást intézett a felekhez.

45. Az Infrisa kontra Bizottság ügyben [8] a fellebbezési eljárás alapjául szolgált eljárásban az Elsőfokú Bíróság kérdést intézett a felekhez, mielőtt az eljárási szabályzat 111. cikke szerinti végzéssel határozott. [9]

6 – A C-136/01. P. sz., Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi ügyben 2002. július 18-án hozott végzés (EBHT 2002., I-6565. o.) 17. és azt követő pontjai.

7 – Az Elsőfokú Bíróság T-124/99. sz., Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi kontra Bizottság ügyben 2001. január 17-én hozott végzése (EBHT 2001., II-53. o.).

8 – A C-437/98. P. sz., Infrisa kontra Bizottság ügyben 1999. október 14-én hozott végzés (EBHT 1999., I-7145. o.).

9 – Az Elsőfokú Bíróság T-136/95. sz., Industria del Frio Auxiliar Conservera kontra Bizottság ügyben 1998. szeptember 15-én hozott végzése (EBHT 1998., II-3301. o.).

46. Még ha a formális felfogást követjük is, azaz az eljárási helyzetre összpontosítunk, az Elsőfokú Bíróságnak a jelen eljárásbeli eljárását akkor is lefedi az eljárási szabályzat 111. cikke.

47. Az eljárási szabályzatnak a jelen ügyben alkalmazandó változatából ugyanis, amint azt fent kifejtettük, nem vonhatjuk le azt a következtetést, hogy az elfogadhatatlanság nyilvánvalóságának megítélésekor csak az első beadvány, azaz csak a keresetlevél vehető figyelembe.

48. Ebben az összefüggésben az a kérdés merül fel, hogy az eljárási szabályzat 64. cikke szerinti pervezető intézkedések elrendelése kizárja-e a 111. cikk alkalmazását. Egy ilyen kizárás azonban sem az ilyen intézkedések, sem a 111. cikk alapján való határozathozatal feltételeiből nem vezethető le.

49. A 64. cikk 1. §-ában szabályozott azon célkitűzésből, hogy a pervezető intézkedések többek között a határozathozatal előkészítését hivatottak biztosítani, és abból a körülményből, hogy bizonyos határozattípusokat tekintve nem áll fenn korlátozás, levezethető, hogy a pervezető intézkedések szolgálhatnak az eljárási szabályzat 111. cikke alapján való határozathozatal előkészítésére is.

50. A 64. cikk 2. §-ának c) pontja ezt annyiban pontosítja, hogy a pervezető intézkedések célja többek között a felek kérelmei terjedelmének és érveinek pontosítása, valamint a közöttük lévő vitás kérdések tisztázása.

51. Mivel az Elsőfokú Bíróság az eljárási szabályzat 111. cikke szerinti végzést nemcsak az ellenkérelem benyújtása előtt hozhat, hanem későbbi szakaszban is, értelmetlen lenne azt előírni az Elsőfokú Bíróság számára, hogy a pervezető intézkedések meghozatalának lehetősége nélkül tétlenül nézze, hogyan alakul a későbbiekben az eljárás.

52. Végeredményben ez azt jelenti, hogy a nyilvánvalósági kritérium nemcsak akkor teljesül, ha az az eljárás igen korai szakaszában benyújtott beadványokból derül ki. A nyilvánvalóság tehát akkor is felmerülhet, ha az csak későbbi szakaszban derül ki, beleértve azt az esetet is, hogy olyan dokumentumokból derül ki, amelyeket csak az Elsőfokú Bíróság felhívására nyújtottak be.

53. Az itt vizsgálandó, Elsőfokú Bíróság előtti eljárásban az Elsőfokú Bíróság a Bizottságtól kérte az ajánlatkérés szövegét, az Asia-Invest keretében nyújtott támogatá-

sok odaítélésére vonatkozó jogszabályokat, valamint a CEERD teljes ajánlatát.

54. Mivel ezen dokumentumok egyes részei már a keresetlevél mellékletei voltak, itt tulajdonképpen a keresetlevél kiegészítéséről van szó.

55. Itt nem kell vizsgálni azt a kérdést, hogy mi derül ki már a keresetlevélből, és hogy az Elsőfokú Bíróság éppen e tartalommal történt felhívása szükséges volt-e. Ez az eljárási szabályzat 111. cikkének alkalmazásával mindenesetre nem ellentétes.

56. Az eljárási szabályzat 64. cikke szerinti e felhívás valamely döntéshozó szerv olyan helyes eljárásának felel meg, amelyben egyébként kontradiktórius elem is benne rejlik.

57. Amikor az AIT ugyanis azt kifogásolja, hogy szóbeli szakaszra nem került sor, akkor e tekintetben meg kell jegyezni, hogy az eljárási szabályzat 111. cikke nem írja elő a szóbeli szakasz lefolytatását. Egyébként a kontradiktórius eljárás alapelvének érvényesülését szóbeli szakasz nélkül is biztosítani lehet. Éppen ezt mutatja az Elsőfokú Bíróság eljárása a vitatott eljárásban, ahol is ezen alapelv érvényesülését írásos formában biztosították. Így az Elsőfokú Bíróság felhívta az AIT-t, hogy nyilatkozzon bizonyos kérdések, különösen az elfogadhatatlanság tekintetében. Ennek az AIT eleget is tett. Az AIT-nek tehát nemcsak megadták a lehetőséget, hogy álláspontját kifejtse, hanem az AIT ezt a lehetőséget ki is használta.

58. Amikor azonban az AIT úgy érvel, hogy az Elsőfokú Bíróságnak az eljárási szabályzat 113. cikke alapján kellett volna eljárnia, nem ismeri fel, hogy ez a rendelkezés sem biztosít szóbeli szakaszt. Mert az ott található, az eljárási szabályzat 114. cikkének 3. és 4. §-aira való utalásból kiderül, hogy az Elsőfokú Bíróság eltekinthet a szóbeli szakasztól.

59. Mivel az Elsőfokú Bíróság határozatát már a hozzá benyújtott dokumentumok alapján meghozhatta, és így a szóbeli szakasz további információt nem nyújthatott volna, az Elsőfokú Bíróság azon döntése, hogy az eljárási szabályzat 111. cikke alapján hoz határozatot, nem kifogásolható.

60. Az Elsőfokú Bíróság tehát eljárási szabályzata alkalmazásakor nem alkalmazta tévesen a jogot.

61. A fentiekből következően az első jogalap megalapozatlan.

B – *A második jogalap*

1. A felek érvei

a) Az AIT

62. Második jogalapként az AIT az EK 230. cikk negyedik bekezdése tekintetében mérlegelési hibát kifogásol az elfogadhatósági vizsgálat kapcsán. Az Elsőfokú Bíróság döntését téves jogalkalmazás következtében a Bíróság 60/81. sz., IBM kontra Bizottság ügyben 1981. november 11-én hozott ítéletének [EBHT 1981., 2639. o.] 9. pontjára alapozta.

63. Mivel az AIT a szerződéskötésre vonatkozó határozatnak nem volt „címzettje", az Elsőfokú Bíróságnak a 25/62. sz., Plaumann kontra Bizottság ügyben hozott ítéletben [EBHT 1962., 199. o.] szereplő kritériumot kellett volna alkalmaznia, a Bíróság által ezen ítélkezési gyakorlatra annak érdekében vonatkoztatott könnyítésekkel, hogy az EK-Szerződés 173. cikkének negyedik bekezdését (jelenleg, módosítást követően, EK 230. cikk negyedik bekezdés) kevésbé megszorítóan értelmezze. Mert az a „CEERD/FIHRD", amellyel a Bizottság a szerződést megkötötte, a „CEERD/AIT" versenytársa, ráadásul tisztességtelen versenytársa. A szerződésnek a Bizottság által a „CEERD/FIHRD" részére történt odaítélése, amelynek ára az AIT azon versenyhelyzetbeli előnyeinek megszűnése volt, amelyek abból következnek, hogy a „CEERD/AIT" az ő egyik szervezeti egysége, az AIT-t jelentősen károsította a versenyben elfoglalt helyzetét illetően. A megtámadott határozat az AIT-nek a „CEERD" név és logó használatához fűződő jogát is sérti, amelyeken keresztül helyzete az összes többi gazdasági szereplővel szemben kiemelkedik. A kifogásolt szerződés az AIT-t közvetlenül és személyében érinti, mert – akkor is, ha az AIT nem kereskedő – jelentősen károsította annak versenyben elfoglalt helyzetét. Az AIT nem gyakorolta az ajánlatkérésből keletkezett eljárási jogait. Egyébként a 2002-es második szerződés csak megújítja a 2000-es szerződést.

b) A Bizottság

64. A Bizottság azt az álláspontot képviseli, hogy a második jogalap, mint új érv, elfogadhatatlan, mert az AIT ezeket az érveket nem adta elő az Elsőfokú Bíróság előtt.

65. Mindenesetre a második jogalap megalapozatlan. Az a körülmény, hogy a CEERD/FIHRD-vel való szerződéskötés az AIT-t versenyben elfoglalt helyzetében érintette, a Bíróság ítélkezési gyakorlata fényében nem kellően egyénítette az AIT-t. A piaci helyzetre gyakorolt hatások nem a Bizottság határozatából származnak, hanem a megjelölésnek egy volt munkatárs általi alkalmazásából.

66. Az az érv, miszerint a 2002. február 27-én megkötött szerződés csak megújítja az AIT-vel 2000. július 4-én kötött szerződést, minden alapot nélkülöz, mert a két szerződés független egymástól. Ezt különböző körülmények bizonyítják, mint például a külön eljárás lefolytatása, avagy a második ajánlatkérés eltérő tárgya.

67. A C-308/89. sz., Codorníu kontra Tanács ügyben 1994. május 18-án hozott ítéletre [EBHT 1994., I-1853. o.] alapozott érvet illetően a Bizottság hangsúlyozza, hogy a CEERD-del kötött szerződés az AIT-t nem fosztja meg a „CEERD" megnevezéstől. Egyébként a szerződés már lejárt. T. Lefèvre magatartását a thaiföldi bíróságoknak kell megítélniük.

2. Értékelés

a) Elfogadhatóság

68. A második jogalap elfogadhatóságát illetően arra kell utalni, hogy azzal az Elsőfokú Bíróság döntését indokolására vonatkozóan kifogásolják. Az AIT által előadott érvek az EK 230. cikk negyedik bekezdésének az Elsőfokú Bíróság általi értelmezését érintik. Az Elsőfokú Bíróság eljárásának jogi megítélésére vonatkozó ilyen jogalapok már jellegüknél fogva is újak, hiszen az Elsőfokú Bíróság előtt nem is lehetett azokat előadni.

69. A fentiekből következően a második jogalap elfogadható.

b) Megalapozottság

70. Amikor az AIT azt kifogásolja, hogy az Elsőfokú Bíróságnak a végzése 27. pontjában a Bíróság IBM kontra Bizottság ügyben [10] hozott ítéletére történő hivatkozása nem találó, akkor e tekintetben meg kell jegyezni, hogy ez az utalás jogi hátterét tekintve nem helytálló.

71. Hiszen ez az ítélet többfázisú eljárások cselekményeit érinti, ahol arról volt szó, hogy a Bizottság intézkedései közül melyik aktus megtámadható.

72. A 27. pontban szereplő, egyéb ítélkezési gyakorlatra történő hivatkozások, amelyek az állandó ítélkezési gyakorlatot hivatottak alá-

10 – A 60/81. sz., IBM kontra Bizottság ügyben 1981. november 11-én hozott ítélet (EBHT 1981., 2639. o.).

támasztani, e tekintetben találóbbnak tűnnek, amennyiben lényegében a következő jogtételt juttatják kifejezésre:

„Az EK 173. cikk negyedik bekezdése értelmében természetes vagy jogi személy csak azokat a jogi aktusokat támadhatja meg, amelyek érdekeinek – jogi helyzetének lényeges megváltoztatásával történő – befolyásolására alkalmas kötelező joghatással járnak."

73. Továbbá vizsgálni kell, hogy helyes-e az Elsőfokú Bíróságnak a végzés 28–30. pontjában szereplő jogi érvelése. A különböző dokumentumok ténybeli hátterét viszont ebben a fellebbezési eljárásban nem kell megvizsgálni.

74. Az Elsőfokú Bíróság 30. pontban foglalt megállapítása, miszerint a Bizottság által hozott határozat címzettje a CEERD/FIHRD volt, jogilag helyes.

75. Meg kell vizsgálni, hogy jogilag helyes volt-e az Elsőfokú Bíróság azon megállapítása, amely szerint ez a határozat az AIT-t tekintve nem felelt meg annak a feltételnek, hogy érdekeinek – jogi helyzetének lényeges megváltoztatásával történő – befolyásolására alkalmas kötelező joghatással járjon.

76. Az AIT érvelése során az Elsőfokú Bíróság és a Bíróság ítéleteinek sorára hivatkozik.

77. Az AIT egyrészt azzal indokolja álláspontját, hogy az Elsőfokú Bíróságnak a Metropole télévision és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben [11] hozott ítélete a jelen jogvita eltérő megítélését követelte volna meg. E tekintetben arra kell utalni, hogy abban az eljárásban olyan harmadik személyekről volt szó, akik közigazgatási eljárásban, mégpedig a versenyjog területén, meghatározott eljárási jogokkal rendelkeznek. [12] Abban a konkrét ügyben a Bizottság határozata kihatott a versenyben elfoglalt helyzetre.

78. Az AIT álláspontját ezenkívül az Elsőfokú Bíróságnak a Kruidvat kontra Bizottság ügyben [13] hozott ítéletére alapozza. Helytálló ugyan, hogy az a körülmény, hogy a felperes nem vett részt a Bizottság előtti eljárásban, még önmagában nem vezet a kereset elfogadhatatlanságához. [14] Akkori ítéletében azonban az Elsőfokú Bíróság azt is hangsúlyozta, hogy a kereshetőségi joghoz nem elegendő, hogy a felperes versenyben áll harmadik személyekkel. Az ott vitatott eljáráshoz hasonlóan nincs ugyanis különbség az AIT és számos más, a párhuzamos piacon jelenlévő gazdasági szereplő között. [15]

11 – A T-528/93., T-542/93., T-543/93. és T-546/93. sz., Metropole télévision és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1996. július 11-én hozott ítélet (EBHT 1996., II-649. o.).

12 – 62. pont.

13 – A T-87/92. sz., BVBA Kruidvat kontra Bizottság ügyben 1996. december 12-én hozott ítélet (EBHT 1996., II-1931. o.).

14 – 67. pont.

15 – 70. pont.

79. Az AIT továbbá megpróbálja a végzés téves jogalkalmazást megtestesítő jellegét a Bíróság Codorníu kontra Tanács ügyben hozott ítéletére való hivatkozással megalapozni.

80. Az egyetlen felismerhető párhuzam abban áll, hogy ott is valamely megjelölés védelméről volt szó. A jelen eljárástól eltérően azonban a „névhez való jog" állítólagos megsértése abban az esetben a Közösség egyik intézménye és nem valamely harmadik személy által történt, mint a jelen esetben. Még maga az AIT sem gondolja azonban azt, hogy a Bizottság határozata megsérthetné a „névhez való jogot".

81. Az AIT által hivatkozott Cook kontra Bizottság ügy [16] abban különbözik a jelen jogvitától, hogy ott egy olyan állami támogatási eljárásról volt szó, amelyre a harmadik vállalkozások jogi helyzetére vonatkozó különös szabályok érvényesek.

82. Az AIT által utolsóként felhívott, a Groupement des agences de voyages ügyben [17] hozott ítélettel szintén nem lehet alátámasztani azt az érvelést, miszerint az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta volna a jogot a kereshetőségi jog értékelése során. A „Groupement" esetében ugyanis éppen azért nem ismerték el a kereshetőségi jogot, mert nem vett részt a pályázaton. [18] Ezzel szemben az ügynökségek pályázaton résztvevő egyesületének kereshetőségi jogát elismerték. [19]

83. A fentiekből következően a második jogalap megalapozatlan.

C – *A harmadik jogalap*

1. A felek érvei

a) Az AIT

84. Másodlagos jelleggel az AIT harmadik jogalapként az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkében biztosított hatékony jogorvoslathoz való jogának megsértésére hivatkozik. Az AIT hivatkozik továbbá szerzői jogainak megsértésére is, amint azokat a Charta 17. cikkének (2) bekezdése biztosítja. Végül mivel harmadik államokat nem érint a hatékony jogorvoslat bevezetésére való kötelezettség, ezért a jelen ügyben nem alkal-

16 – A C-198/91. sz., William Cook kontra Bizottság ügyben 1993. május 19-én hozott ítélet (EBHT 1993., I-2487. o.).

17 – A 135/81. sz., Groupement des agences de voyages kontra Bizottság ügyben 1982. október 28-án hozott ítélet (EBHT 1982., 3799. o.).

18 – 7. pont.

19 – 13. pont.

mazható az Unión de Pequeños Agricultores ügyben hozott ítéletben [20] szereplő, a keresetlehetőségi jog el nem ismerésének legfőbb indoka.

b) A Bizottság

85. A Bizottság rámutat, hogy az AIT nem bizonyította, hogy megfosztották volna a hatékony jogorvoslathoz való jogától, mert az AIT jogvédelmet kérhetett volna Thaiföldön. Az AIT pusztán azt állítja, hogy a nemzeti jogorvoslati lehetőségek nem hatékonyak, de ezt nem bizonyítja. Egyébként ez ahhoz vezetne, hogy olyan harmadik államokból származó személyek, ahol nincs hatékony jogorvoslat, jobb helyzetbe kerülnének, mint az Európai Unió területén található személyek, ahol létezik ilyen kötelezettség.

2. Értékelés

86. A fellebbező fellebbezésében a hatékony jogorvoslathoz való jogának, valamint szerzői jogainak az Elsőfokú Bíróság által történt megsértésére is hivatkozik.

87. A jelen esetben e jogok megsértését az Alapjogi Charta megsértésével indokolták. Mivel azonban a Charta jogilag nem kötelező, az Elsőfokú Bíróságot sem kötelezte.

88. A hatékony jogorvoslat előírásának jogi alapjául éppen szolgálhattak volna az Emberi Jogok Európai Egyezményéből levezethető előírások, amelyek a közösségi intézményeket is kötik, beleértve az Elsőfokú Bíróságot is. Erre vonatkozó érvelés azonban nem hangzott el.

89. A fentiekből következően a harmadik jogalap megalapozatlan.

VII – Az egyéb kérelmekről

A – *A felek érvei*

90. Az AIT előadja, hogy a CEERD/FIHRD nem rendelkezik jogi személyiséggel. Ezért a Bizottság megsértette a gondos ügyintézés

20 – A C-50/00. P. sz., Unión de Pequeños Agricultores kontra Tanács ügyben 2002. július 25-én hozott ítélet (EBHT 2002., I-6677. o.).

elvét, mégpedig az Asia-Invest program „Guidelines for applicants" 2. pontjának 2. bekezdését, amely szerint szerződést csak olyan szervezetekkel lehet kötni, amelyek az irányadó nemzeti joguk alapján jogi személyiséggel rendelkeznek, és amelyek alapszabályait ellenőrizték.

91. A Bizottság álláspontja szerint az FIHRD jogi személy. Nem változtat a szerződő felek helyzetén az, hogy a CEERD az FIHRD egyik szervezeti egysége. Az AIT, az FIHRD és T. Lefèvre közötti problémáról van szó. Egyébként a Bizottság utal arra, hogy a közösségi bíróságok a szerződés megsemmisítése útján nem vethetnének véget a megnevezések alkalmazásának.

B – *Értékelés*

92. Amint az az Elsőfokú Bírósághoz benyújtott dokumentumokból kiderül, az a szervezet, amellyel a Bizottság szerződést kötött, nevezetesen az FIHRD, rendelkezik a szükséges jogi személyiséggel. A CEERD jogi helyzete jelen esetben irreleváns.

93. Az AIT egyébként nem bizonyította, hogy a Bizottság elmulasztotta annak ellenőrzését, hogy a szabályos szerződéskötés feltételei fennállnak-e.

94. Összességében az AIT nem tudta bizonyítani, hogy a Bizottság a gondos ügyintézés elvét megsértette volna. Ezért ezeket a további kérelmeket, mint megalapozatlanokat, el kell utasítani.

VIII – Költségek

95. A Bíróság eljárási szabályzata 122. cikkének első bekezdése alapján a Bíróság a fellebbezés elutasítása esetén határoz a költségekről. Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján, amely a 118. cikk értelmében megfelelően alkalmazandó a fellebbezési eljárásra, a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Az AIT-t, mivel pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a fellebbezési eljárás költségeinek viselésére.

IX – Végkövetkeztetések

96. A fentiekből következően indítványozom, hogy a Bíróság a következőképpen döntsön:

1. A Bíróság a fellebbezést elutasítja.

2. Az AIT-t kötelezi a költségek viselésére.